

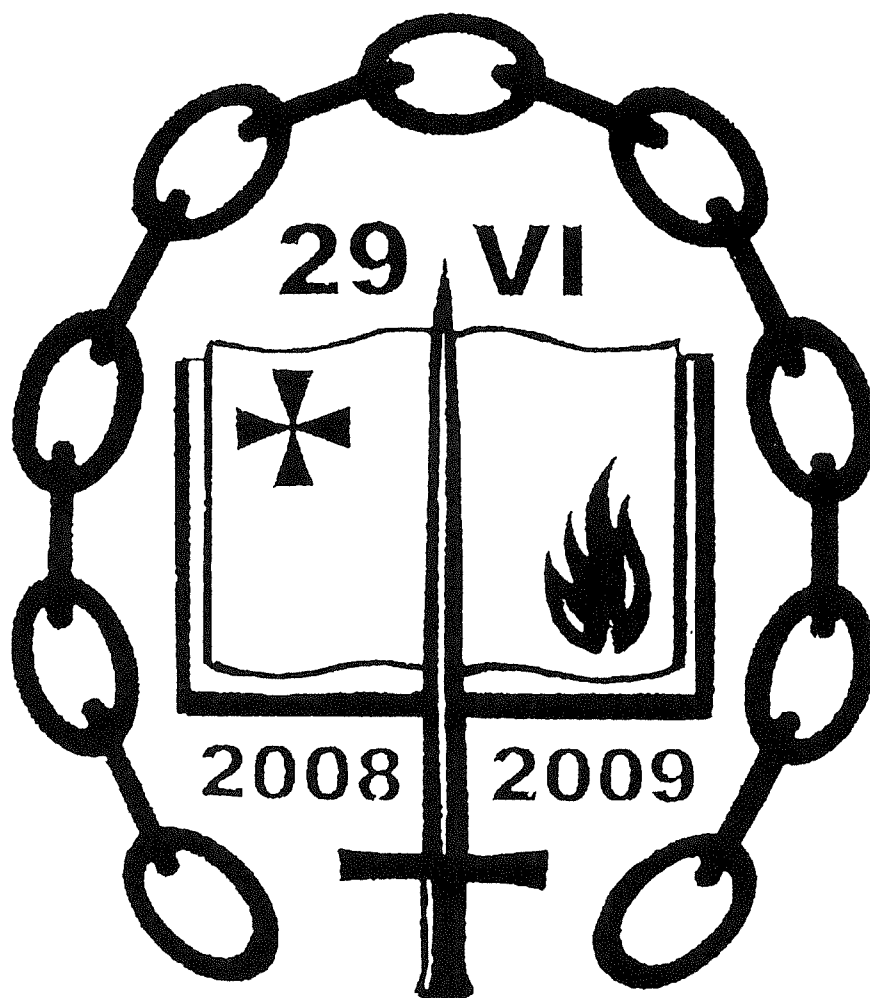
»V meni živi Kristus« Gal 2,20

BOŽJA BESEDA DANES 3

Revija Slovenskega bibličnega gibanja ISSN 131-5772 XV (2008)

LETO APOSTOLA PAVLA 28. 6. 2008 do 29. 6. 2009

ob 2000-letnici Pavlovega rojstva

»Vse od Jeruzalema tja do Ilirika sem v velikem krogu
dopolnil Kristusov evangelij.« (Rim 15,19)

UREDNIKOVA UVODNA BESEDA

Dr. Rudolf Koncilija

LETO APOSTOLA PAVLA

Njegov začetek je bil slovesen. Posvečamo mu prve strani. Na prvi strani vidite logotip, ki ga na tretji strani razlagamo. Sledi pa bogat članek o nedavnem romanju po Pavlovih postojankah z doc. dr. Maksimilijanom Matjažem: romali so od Tarza do Antiohije in nazaj. Pavel je navzoč tudi v rubriki Zanima me.

Kot po navadi, tudi letos nismo ostali pri enem samem letu, ampak smo nenadoma dobili še leto mladih. Mariborski nadškof metropolit nas je v Sporočilih slovenskih škofij lepo spodbudil k pastoralni edinstvi s formulacijo »leto mladih v letu Svetega pisma«. To pomeni dopolnjevanje in trud za svetopisemsko poglobljanje mladine.

ODBORU SBG POTEČE MANDAT

Novembra 2008 bo dopoljenih petnajst let delovanja Slovenskega bibličnega gibanja. Na vseslovenskem letnem srečanju bo potekel že tretji mandat in začel se bo četrti. Že v teh tednih nastaja nov odbor, ko slovenski škofje z dekreti imenujejo predstavnika svoje škofije v odboru za četrti mandat. Nekaj članov pa nam statut omogoča izvoliti na občnem zboru. Na njem bomo volili tudi predsednika SBG.

SVETOVNI KONGRES

Od 24. 6. do 3. 7. 2008 je v Dar es Salaamu v Tanzaniji potekal svetovni kongres biblične pastorale, kjer je prišlo tudi do odločitve, da bo vesoljna Cerkev v prihodnjem obdobju tudi na področju biblične pastorale temeljno pozornost posvetila Kitajski.

ŠKOFOVSKA SINODA O SVETEM PISMU

V oktobru bo tri tedne v Vatikanu trajala škofovska sinoda o Svetem pismu. Pred kratkim pa je sredi najintenzivnejših priprav na sinodo nenadoma umrl njen glavni tajnik dr. Wilhelm Egger, škof škofije Brixen. Ravno pred tem je bil pri njem na letnem dopustu papež Benedikt XVI.

V naši reviji smo objavili intervju z njim leta 1996, ko se je v Cankarjevem domu v Ljubljani udeležil slovesnosti ob izidu sedmega prevoda celotnega Svetega pisma v slovenski jezik in imel tudi pozdravni nagovor. Tedaj je obiskal tudi Bled, ki je bil z okolico dolga stoletja last briksenške škofije, dokler ga niso prodali in z denarjem v Brixnu zgradili semenišče. Škof Egger je izdal vrsto biblično pastoralnih knjig in znamenito »Nedeljsko Sveto pismo«, bogato ilustrirovano z umetninami, ki so vse iz njegove škofije.

Božja beseda danes je revija, ki jo izdaja Slovensko biblično gibanje.

Revija izhaja štirikrat letno (marca, junija, septembra in decembra).

Naslov gibanja in uredništva:

Poljanska 2, 1000 Ljubljana,
tel.: (01)43-14-278 ali (01)43-25-105

Uredniški odbor:

dr. Rudolf Koncilija (odgovorni urednik),
doc. dr. s. Snežna Večko (razprave),
doc. dr. Marijan Peklaj (zanima me),
prof. Bogomir Trošt (dogajanje)

Cena: posamezna številka 1,25 EUR,
celoletna naročnina 5,00 EUR;

Transakcijski račun:

pri Krekovi banki,
št.: SI56 2420 0900 4563 958

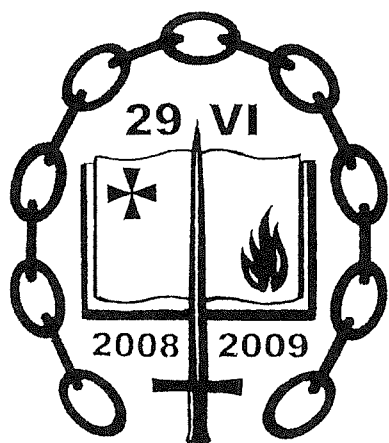
Razmnožil Salve d.o.o. Ljubljana

Vsebina

UREDNIKOVA UVODNA BESEDA (<i>dr. Rudolf Koncilija</i>)	2
LETO APOSTOLA PAVLA	
Pavlovo leto - znak (<i>doc. dr. s. Snežna Večko</i>)	3
Napoved (<i>doc. dr. s. Snežna Večko</i>)	3
Pavlovo leto - nekaj dogodkov ob začetku (<i>doc. dr. s. Snežna Večko</i>)	3
Od Tarza do Antiohije (<i>Vera in Gregor Pavlič</i>)	4
ZANIMA ME	
(<i>doc. dr. Marijan Peklaj</i>)	8
ROMANJE V SVETO DEŽELO (<i>nadaljevanje</i>)	
Jeruzalem (<i>dr. Marija Stanonik</i>)	10
PESMI (<i>Ana Alessandra</i>)	
Žalostnika 4	7
Žalostinka 2	13
DOGAJANJE	
Svetovni kongres biblične pastorale (<i>dr. Rudolf Koncilija</i>)	12
BOŽJA BESEDA ZA VSAK DAN (<i>Pripravlja s. Metka Tušar</i>)	14

LETO APOSTOLA PAVLA

Pavlovo leto - znak

Pavlovo leto (28. junij 2008 do 29. junij 2009) spremlja poseben znak, ki nakazuje Pavlovo življenje in delo.

Knjiga v sredini znaka predstavlja evangelij, ki ga je Pavel zavzeto prinašal Judom in poganom, in pisma, ki jih je napisal in so del Svetega pisma. »Vse od Jeruzalema tja do Ilirika sem v velikem krogu dopolnil Kristusov evangelij« (Rim 15,19).

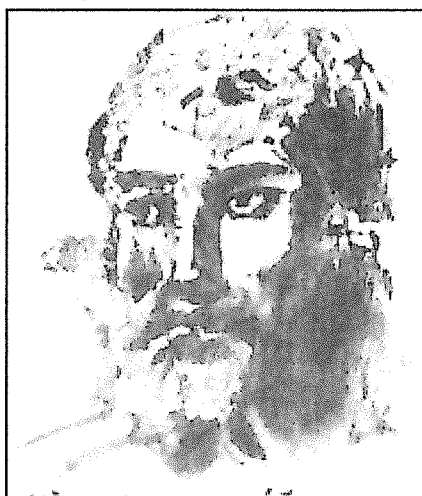
Na knjigi sta **križ** Jezusa Kristusa, katerega služabnik je Pavel postal: »Meni pa Bog ne daj, da bi se hvalil, razen s križem našega Gospoda Jezusa Kristusa, po katerem je bil svet križan zame, jaz pa svetu« (Gal 6,14) in **nebeški ogenj**, znamenje Pavlove gorečnosti in navdiha, pa tudi: »ogelj bo preizkusil, kakšno je delo tega ali onega« (1 Kor 3,13).

Čas trajanja Pavlovega leta je označen nad knjigo (dan in mesec začetka in konca) in pod njo (letnica začetka in konca).

Meč v sredini je običajno ikonografsko znamenje za apostola Pavla na mnogih upodobitvah: z mečem so ga obglavili v času preganjanj pod cesarjem Neronom. In je znamenje njegovega prodornega oznanjevanja: »Božja beseda je namreč živa in dejavna, ostrejša kakor vsak dvorezen meč« (Heb 4,12).

Veriga, ki obdaja knjigo, kaže na ujetništvo, ki ga je Pavel večkrat prestal, še posebej pa je spomin na ujetništvo v Rimu, ko je bil priklenjen z verigo, ki jo hranijo v zakristiji papeške bazilike sv. Pavla in jo vsako leto 28. junija zvečer v slovesni procesiji ponesejo po ulicah. Verig se ni sramoval: »In tudi vsem drugim je postalo očitno, da nosim svoje verige zaradi Kristusa« (Flp 1,13); »Zanj prenašam celo verige, kakor bi bil hudodelec. Vendar Božja beseda ni vklenjena« (2 Tim 2,9).

Napoved

Papež Benedikt XVI. je razglasil jubilejno Pavlovo leto: od 28. 6. 2008 do 29. 6. 2009 ob 2000-letnici apostolovega rojstva. Naj spomnimo vsaj na naslednje:

»Kristus tudi danes potrebuje take apostole, ki bodo pripravljene darovati sami sebe. Cerkev potrebuje pričevalce in mučence, kot je bil apostol Pavel, ki je bil nekoč nasilen preganjalec kristjanov, ko pa je na poti v Damask srečal Kristusa, je brez obotavljanja stopil na stran Križanega in mu je sledil brez pomislekov. Živel in delal je za Kristusa, zanj je trpel in umrl. Kako aktualen in zgovoren je tudi danes njegov zgled!

Zaradi tega sem danes vesel, da lahko uradno naznanim, da bomo sv. Pavlu posvetili posebno jubilejno leto od 28. junija 2008 do 29. junija 2009, ob 2000-letnici njegovega rojstva, ki jo zgodovinarji postavljajo med leti 7 in 10 po Kristusu.«

Pavlovo leto - nekaj dogodkov ob začetku

**22. - 25. 6. 2008 Tarz / Isken-
derun** (Turčija) Kardinal Walter Kasper, predsednik papeškega sveta za edinost kristjanov, je s slovesnim obhajanjem evharistije odprl 12. simpozij o sv. Pavlu. Simpozije pripravlja papeška univerza Antoniana (msgr. Padovese in njegov naslednik p. Martinelli). Letos, v Pavlovem letu, so ga udeležili katoliški, pravoslavni, sirski, armenski, kaldejski in protestantski kristjani. V Turčiji so kristjani v manjšini in je še posebej pomembno, da so povezani. V štirih dneh so se zvrstila predavanja strokovnjakov z različnih univerz.

28. 6. 08 Rim

Papež Benedikt XVI. je v baziliki sv. Pavla zunaj obzidja slovesno odprl Pavlovo leto: obhajali so slovesne večernice in sv. mašo, imel je vsebinsko zelo bogat nagovor. Samo nekaj misli (po Radiu Vatikan): »Pavlova vera je izkušnja, da ga Kristus ljubi na zelo osebni način ... Ta ljubezen je zanj postala 'postava, zakon' njegovega življenja in kot taka je tudi svoboda njegovega življenja ... Cerkev za Pavla ni neko združenje, ki želi ohranjati živ spomin na Kristusa. Cerkev je oseba Jezus Kristus, ki je tudi kot Vstali ostal v 'mesu', v Cerkvi ... Naročilo, da oznanja evangelij in poklicanost k trpljenju s Kristusom, gresta neločljivo skupaj. V svetu, v katerem je laž mogočna, je resnico treba plačati s trpljenjem ... Tam, kjer ni ničesar, za kar bi se splačalo trpeti, tudi življenje zgubi svojo vrednost ... «

S papežem je bil tudi ekumenski patriarh Bartolomej I., ki je tudi kratko nagovoril zbrane, med drugim: »Ta sveti kraj zunaj obzidja je brez dvoma najbolj primeren, da se spominjamo in slavimo moža, ki je vzpostavil povezavo med grškim jezikom in rimsko miselnostjo svojega časa in enkrat za vselej osvobodil krščanstvo vseh miselnih ozkosti in za vedno utrdil katoliške temelje Cerkve. Želimo, da bi bilo Pavlovo življenje in njegova pisma še naprej za vse nas vir navdiha, da bi vsa ljudstva sprejela vero v Kristusa (prim. Rim 16,27).«

28. 6. 2008 Slovenija

Slovenska škofovska konferenca je objavila priporočila za obhajanje Pavlovega leta in pojasnila glede odpustkov, ki spremljajo jubilejno Pavlovo leto.

28. 6. 2008 Maribor

V mariborski stolnici je nadškof metropolit dr. Franc Kramberger odprl Pavlovo leto.

28. 6. 2008 Damask (Sirija)

Ekumensko romanje in praznovanje Pavlovega leta je bilo tudi v kraju, kjer se je apostol spreobrnil, v Damasku, glavnem mestu Sirije. Praznovanju sta se pridružili tudi grška pravoslavna Cerkev in pa sirska Cerkev, v kateri še govorijo aramejščino, Jezusov pogovorni jezik. Pri slavlju je sodelovalo tudi sirsko ministrstvo za turizem. In to v deželi, ki je sicer večinsko muslimanska.

29. 6. 2008 Antiohija (Turčija)

Veliko ekumensko slavlje je bilo v znameniti votlini sv. Petra v Antiohiji. V tem mestu so Jezusove učence najprej imenovali »kristjani« (Apd 11,26); od tu je šel Barnaba po Savla v Tarz; od tu je šel Pavel na svoja misijonska potovanja: »Odberite mi Barnaba in Savla za delo, kamor sem ju poklicall!« (Apd 13,2).

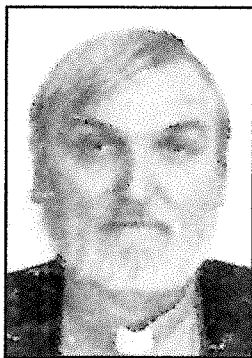
1. 7. 08 Rim

Družba sv. Pavla je začela s 1. julijem 2008 izdajati mednarodno mesečno revijo »Paulus«, ki bo povsem posvečena delu in nauku tega velikega apostola narodov.

3. 7. 2008 Hongkong

Kitajski kardinal Joseph Zen je pripravil pastoralno pismo za Pavlovo leto v povezavi z letom družine.

Več o teh dogodkih, predlogih v zvezi s Pavlovim letom in o sv. Pavlu na spletnih straneh Slovenskega Bibličnega gibanja: www.sbg.si, kjer najdete tudi številne povezave.

Misijonski škof v San Ramonu Anton Žerdin, Slovenec, predstavnik Peruja na svetovnem kongresu KBF

Vera in Gregor Pavlič

Od Tarza do Antiohije, čez puščavo do Damaska in nazaj. Odkrivanje Pavlovih »tihih let«.

Pavel, služabnik Kristusa Jezusa, poklican za apostola, odbran za Božji evangelij, ki ga je Bog napovedal po svojih prerokih v svetih Pismih, za evangelij o njegovem Sinu, ki se je po mesu rodil iz Davidovega rodu, po duhu svetosti pa je po obujenju od mrtvih postavljen za Božjega Sina v moči.

So Hebrejci? Jaz tudi. So Izraelci? Jaz tudi. So Abrahamovo potomstvo? Jaz tudi. So Kristusovi služabniki? Brez pameti govorim: jaz še bolj! Večkrat v hudih naporih, večkrat v ječah, neprimerno bolj pod udarci, večkrat v smrtni nevarnosti. Od Judov sem jih petkrat dobil po eno manj kot štirideset. Trikrat so me bičali, enkrat kamnali, trikrat sem doživel brodolom in eno noč in dan preživel na globokem morju. Pogosto sem bil na potovanjih, v nevarnostih na rekah, v nevarnostih pred razbojniki, v nevarnostih pred pogani, v nevarnostih v mestu, v nevarnostih v puščavi, v nevarnostih na morju, v nevarnostih med lažnivimi brati. V trudu in mukah, v pogostem bedenju, v lakoti in žeji, v pogostih postih, v mrazu in goloti. Poleg tega še vse, kar me dan za dnem zaposluje, skrb za vse Cerkve

(2 Kor 11, 21-28).

Pavel se sam najbolje razkrije v svojih pismih. Čeprav nima name na govoriti o sebi, se na nam ob poglavljanju v njegovo besedo pokaže tudi barvitost njegove osebe. Sam

se zaveda, da *kar oznanja, ni po človeku, temveč po razodetju Jezusa Kristusa*. Konec aprila in začetek maja 2008 smo ob njegovi besedi rasli tudi člani različnih bibličnih skupin, ki se pod vodstvom prof. dr. Maksimilijana Matjaža vsako leto zbiramo na svetopisemskih dnevih v Kančevcih. Tokrat smo Goričko zamenjali za sirska puščavo, kjer smo iskali odmeve Pavlovih besed, ki jih je Duh neizbrisno izgovoril v čas in prostor – v *kronos* in *topos*. Na tej poti smo ob Pismu Rimljanom ter v občestvu poklicanih, doživljali milostni čas rasti in zorenja.

V Adani, kjer nas gostoljubno sprejme p. Martin Kmetec, ki v deželi pogumno vztraja kot katoliški osamelec in svetilnik, začnemo našo romarsko pot. Med sv. mašo nam spregovori o poklicanosti, ki ni privilegij, ampak izziv in naloga. Poklicanost postopoma prepoznavamo v svojem življenju in jo skušamo živeti v skladu s tem spoznanjem. Sv. Pavel v pozdravu v Pismu Rimljanom piše: »Med nji mi ste tudi vi, ki vas je poklical Jezus Kristus. Vsem, ki ste v Rimu, Božji ljubljenci, poklicani in sveti, milost vam in mir od Boga, našega Očeta, in od Gospoda Jezusa Kristusa.« Njegove besede torej niso namenjene le meščanom večnega mesta, ampak gre za univerzalni poudarek: Božji izvoljenci in ljubljenci smo mi vsi: »poklicani« smo v odnosu, »sveti« nismo zaradi lastne moralne drže, ampak zato, ker nas posvečuje Božja ljubezen.

O Božji izvojenosti in ljubezni pa nas prepričuje že prerok Izaija (Iz 43, 4-5).

Ker si drag v mojih očeh, spoštovan in te ljubim, dam ljudi v zameno zate in ljudstva v zameno za tvoje življenje. Ne boj se, saj sem jaz s teboj.

Tvoje otroke pripeljem z vzhoda, zberem te od zahoda.

Tarz, ki je v Pavlovi mladosti štel pol milijona prebivalcev, danes ne

spominja več na cvetoče mesto z znano filozofsko stoiško šolo. Od palač, stebrišč in kopališč so ostala le na pol podrta.

Kleopatrina vrata, ki spominjajo na romanco z Markom Antonijem. Najbolj žalostna ostalina burne zgodovine pa je Pavlova cerkev, ki jo je oblast spremenila v muzej takoj, ko je odšel zadnji duhovnik. Sicer na Pavla v mestu spominja še vodnjak in bližnji širok napis čez cesto: *The Pauline year 2008*.

Na vikariatu v Iskenderunu dobimo prostor za nočni počitek. Vikar in škof Luigi Padovese, sicer profesor cerkvenih očetov na univerzi Gregoriana v Rimu, nas še bolj utrdi v prepričanju o svetniški drži nekaj deset katoličanov, ki se redno udeležujejo obredov.

Skozi gosrki prelaz Sirska vrata, ki ga je na svojih potovanjih večkrat prehodil tudi sv. Pavel, se bližamo Antiohiji. V mestu je prvo krščansko občino ustanovil sv. Peter, na žalost pa je po potresu cerkev še zaprta. Drugih sledov krščanstva ni, so pa Apostolska dela, ki poročajo, da so v mestu kristjani iz judovstva in poganstva živeli v mesebojnem sožitju. V Antiohiji je po prvem cerkvenem zboru v Jeruzalemu nastala prva mešana cerkvena skupnost. Ker je bilo v diaspori bolj liberalno vzdušje, je bil omogočen prodor Cerkve v svet.

Mesto je imelo vpliv tudi na Pavla, saj je začel spoznavati, da so tudi spreobrnjeni pogani lahko Božji otroci, v njem se je začela graditi misijonska osebnost, ki je prekrasila tedanji rimski svet.

Glavna težava prvih kristjanov iz judovstva je bila njihova zaverovanost v svojo »izvoljenost«, ki je bila na zunaj vidna preko obreze. To je bilo znamenje privilegiranoosti, znamenje bogopodobnosti, ki ga je dal Bog Abrahamu. Abraham ni poznal postave, a je bil vseeno Bogu všeč. Njegova vera ni bila stvar katekizma. Bila je hrepenenje po Bogu. Sv. Pavel Judom skuša

dopovedati, da sama obreza še nič ne pomeni, da je potrebna obreza srca. Spet bi se lahko naslonili na starozaveznega preroka Ezekijela (Ezk 36, 26): »*Dam vam novo srce in novega duha denem v vašo notranjost. Odstranim kamnito srce iz vašega mesa in vam dam meseno srce.*« Obreza našega srca je namreč krst in od nas samih je odvisno, kaj naredimo iz svojega krsta. Odreši nas lahko le Bog v naši nerodovitnosti, v naši praznini. Šele potem, ko človek sestopi iz svojega trona, pride do spoznanja popolnega upanja in zvestobe. Abrahama daritev je načistejši primer, kako Božja beseda pokaže vsebino Boga, njegov odnos do človeka, odnos med Očetom in Sinom, totalno ljubezen, ki se imenuje vera. Vprašanje »Kje pa je jagnje?« bo v zgodovini odmevalo do Jezusovih besed »Dopolnjeno je.«

Prehod turško sirske meje je najprej vaja v ponižnosti (ure čakanja), potem slaba ura telovadbe: peš hoja po zavarovani poti med minskimi polji – seveda s prtljago (na srečo danes kovčki premorejo kolesa). Lahko bi parafrazirali velikega misionarja: nič nas ne more ločiti od načrta, da bi spoznali njegove poti.

Prva večja postaja v Siriji so ostanki romarskega središča, kjer so častili za naše razmere prav španskega svetnika. Živel je med ljudmi, pa je bil vseeno precej odmaknjen od njih, saj je bil »stilit«. Menišтво, ki se je iz Egipta razširilo v Sirijo, je našlo veliko posnemovalcev.

Sv. Simeon Stilit, ki je živel v 5. stoletju, je bil eden od njih. Bil je nenadkriljiv v spokornih vajah in samozatjevanju, zato je bil neobdignat v vseh samostanih. Pravi mir je našel šele na majhni ploščadi stolpa, ki si ga je sezidal in je bil na koncu visok že dvajset metrov. Na njem je prebil skoraj 40 let in s pokoro dajal zgled romarjem, ki so prihajali od blizu in daleč.

Ugarit pričakamo z velikim navdušenjem: tu se je rodila naša abeceda, iz teh ruševin je izšla iznajdba, ki je tako močno zaznamovala in oblikovala naš svet. Sprašujemo se, če bi bili sposobni v linearni pisavi iz kretske kulture (ki jo do danes še niso dešifrirali) brati Sveto Pismo. Med sv. mašo v eni od nekdanjih soban, ki je sedaj pod milim nebom, nas gospod Jožko Čuk opogumi s primerjavo, da naj bo v naši *osebni arhitekturi* dovolj velika sprejemnica za bližnjega.

Eden redkih povsem turističnih vložkov na poti je srednjeveški križarski grad Krak de Chevalier, katerega mogočnost lahko opazujemo iz svojih sob, ko se spravljamo spat in naslednje jutro, ko vstanemo in si ga ogledamo tudi od znotraj. Močan in nezavzeten nas spomni na našo prevzetnost in avtolatrijo, ki je najhujša oblika brezboštva. Ko vsa dogajanja presojava le v luči svojih potreb, ko smo mi objekt, ki mu mora vse služiti. Vsa naša napačna razmišljanja koreninijo v razmišljanju, kako bomo uspeli in nekaj dosegli, ko se ukvarjamo s strategijo o sebi in zase in se vrtimo okoli lastnega ega. To nas dela nesvobodne in nam onemogoča vzpostaviti pristne stike. Kako napačno pojmovanje in obnašanje! Kot Božji ljubljenci bi morali na vsako življenjsko situacijo odgovoriti s salvo in zahvalo Gospodu.

Mimo Hamme in njenih mogočnih namakalnih koles pridemo v Arabijo, v pravo puščavo. Puščava je za večino simbol pomanjkanja, ujetosti, smrti. Vendar puščava ni le nekaj negativnega. Je kraj in okolje človekovega izostrenega izkustva, ko je vse na meji, ko gre »za las«. V puščavi se srečujeta življenje in smrt, tu se mora človek odpovedati vsemu, kar je ponarejeno; tu se človek pokaže takšnega, kakršen je.

V teh krajih je Pavel kot samotar preživel nekaj let potem, ko se je

po treh letih po spreobrnjenju in po obisku Jeruzalema vrnil v Damask. To so Pavlova *tiha leta*, v katerih se je kalila njegova gorečnost; ta čas je bil potreben, da je postal apostol narodov.

Pavel je po srečanju z Gospodom in prejemanju apostolskega poslanstva ves gorenj za svoje novo delo. Nezaupljivost ljudi, ki jih je prej tako hudo preganjal, pa mu je jemala pogum, zato se je najbrž odločil za umik. Skoraj zagotovo je ta tihi čas preživeljal v Palmiri, cvetočem mestu, obdanem s palmami in vodnimi vrelci sredi puščave. Mesto je bilo na vse načine živo, v njem so se ustavljale vse karavane, našle počitek, vodo, hrano in zabavo. Na tem prepihu kultur, ver in narodov je Pavel počasi spoznaval, da prav oni najbolj potrebujejo Gospoda, da ga On pošilja k njim. Ko je v sebi prenetel spoznanje, da so vsi ti ljudje, od trgovcev in uradnikov, do soldatov in najbolj bednih sužnjev, njegovi bratje, je bil sposoben postati Njegov glasnik. Tudi zaradi tega spoznanja je lahko kasneje napisal:

»Kdo nas bo ločil od Kristusove ljubezni? Mar stiska ali nadloga, preganjanje ali lakota, nagota ali nevarnost ali meč?« (Rim 8,35)

Zaradi novega spoznanja svojega poslanstva lahko sv. Pavel zapiše: »Zdaj pa se je brez postave pokazala Božja pravičnost, o kateri pričujejo postava in preroki (Rim 3,21) – podobno kot v evangeliju govori apostol Marko (Mr 1,15): »Čas se je dopolnil in Božje kraljestvo se je približalo. Spreobrnite se in verujte evangeliju!«

Poudarek je na *zdaj* in *brez postave*. *Zdaj* je vedno, *zdaj* je presečišče treh časov: kronološkega, kariološkega in odrešenjskega – in ta čas velja za vsakega od nas. V vsakem trenutku, ko prosimo za vero in se zanjo zahvaljujemo, se uresničujejo ti časi. Božja pravičnost, ki se razo-

deva, pa ni razlog za ponašanje, ni niti razlog za strah, obup ali črnogledost. Dopolnjeni čas nas osvobaja sužnosti greha. Brez našega naprezanja nam je že dana obljuba, zato moramo usmerjati pogled naprej, gledati, kam nas kliče Gospod in usmerjati korak za Njim.

Čeprav je romarsko potovanje določeno skoraj do ure, na poti iz Palmire proti Damasku doživimo prijetno presenečenje. Ravno prvi maj je in ustavimo se v samostanu Mar Musa, duhovni oazi v puščavi, kjer zanimiva redovna skupnost živi za trojno poslanstvo: molitev, gostoljubnost in sožitje z muslimani. Samostan, ki ga je že v 5. stoletju ustanovil sv. Mojzes, je že skoraj propadel, pa so ga v zadnjih 10 letih oživili, popravili in obnovili. V votlini nedaleč stran kot pravi puščavniki obhajamo Gospodovo daritev in skušamo doumeti kompleksnost poezije, teologije in liturgije sv. Efrema Sirskega. V zgodovini so se dogmatika, mistika in poetika, ki so bile med seboj globinsko povezane, usodno ločile in so sedaj večkrat prikazane preveč parcialno in enostransko. Izkušnja puščavništva je za vse nas pravi biser in blagoslov.

Damask je eden od viškov poti. Ustavimo se v kapeli na obzidju, kjer se je Pavel izognil preganjalcem, potem pa se na začetku Ravnice ulice po stopnicah spustimo v Hananijevo hišo, ki je spremenjena v cerkev. Stopamo po tlaku, kjer je stopal sv. Pavel, gledamo zidove, ki so videli njegov krst in duhovniško posvečenje. Spet nas preplavi misel na milostni čas in na milostne kraje, kjer se gibljemo. V dolgih stoletjih se je nabralo za celo nadstropje naplavin, zato je treba do kapele po stopnicah navzdol. Podobno je v našem življenju. Treba je odkopati veliko jalovine. In podobno je tudi z branjem Pisma Rimljanom; koliko navora, da pridemo do njegovega bistva!

Romanje nadaljujemo z obiskom krščanske vasi Maalula, kjer nekateri domačini še govorijo Jezusov jezik aramejščino. V vasi posebej častijo sv. Teklo, eno prvih Pavlovih učenk ter mučenca, rimska vojaka Bakhusa in Sergija, ki sta za vero v opankah z lesenimi žebli pod podplati prečkala puščavo. Zato je čas, da nam Pavel spregovori tudi o križu; predvsem skozi Prvo pismo Korinčanom (1 Kor, 1,18):

»Beseda o križu je namreč za tiste, ki so na poti pogubljenja, norost; nam, ki smo na poti rešitve, pa je Božja moč« in naprej (1 Kor 1,20-25) »Kje je modrec, kje je pismouk, kje razpravljavec sveta? Mar ni Bog modrosti tega sveta obrnil v norost? Ker pač svet prek modrosti ni spoznal Boga v njegovi modrosti, je Bog po norosti oznanila sklenil rešiti tiste, ki verujejo. Judje namreč zahtevajo znamenja, Grki iščejo modrost, mi pa oznanjamo križanega Mesija, ki je Judom v spotiko, poganom norost. Tistim pa, ki so poklicani, Judom in Grkom, je Mesija, Božja moč in Božja modrost. Kajti Božja norost je modrejša od ljudi in Božja slabotnost močnejša od ljudi.«

Skrivnost križa želi sv. Pavel približati človeku in njegovim dimenzijam. Božje trpljenje želi postati otipljivo, da se mu človek lahko približa in ga razume. Zato spet pravi Pavel (1 Kor 1,17): »Kristus me namreč ni poslal krščevat, ampak oznanjat evangelij, in sicer ne z modrostjo besede, da se Kristusov križ ne izvotli.« Evangelij je Božja moč, ki se je ni treba sramovati. Vsebina evangelija ni modrost, ampak je oznanilo križa – to pa ni mazohistično znamenje in rimsko mučilno orodje, ampak znamenje totalnega Božjega sestopa iz ljubezni, to je popolno izpraznenje ali kenosis.

Kronološko gledano bi morala ta duhovni potopis zaključiti v Alepu, kjer smo obhajali zahvalno sv. mašo v armenski cerkvi. Tudi je

kraj znan po posebni vrsti bora, pa po milu in veliki tržnici. Vseeno se bova vrnila malce nazaj, ko smo se vozili skozi pokrajino *mrtvih mest*. Kar 700 takih vasi in krajev je, ki pričajo o nekem času blagostanja, ko je bila zemlja rodovitna in zrahljana; ko je vsako leto dajala bogate sadove. V razkošnih stavbah so prebivalci gostili meščane, ki so se zaradi vročine umikali na deželo v prijetno naravno okolje. Potem se je v nekem zgodovinskem trenutku vse obrnilo; politični in demografski center se je iz Antiohije preselil v Damask, prebivalci so se vse bolj izseljevali. Z leti je rahlo zemljo odnesel veter, odplaknila jo je voda in danes je to eno najbolj opustelih področij Sirije.

Tako se zgodi tudi nam, če živimo brez Boga. Postanemo *mrtvo mesto*. Sv. Pavel pravi (Rim 1,21): »Čeprav so namreč Boga spoznali, ga niso kot Boga slavili ali se mu zahvaljevali, marveč so postali v svojih mislih prazni in nespametno srce jim je otemnelo.«

Bog nam je podaril tri gibala, tri močne vzode, preko katerih se lahko prepoznamo: srce (ljubezen, čute in simpatije), strast (energijo) in um (misel). Če ta tri gibala prepustimo zunanjim vzorcem in jih stlačimo v nek kalup, šablono, postane življenje plitvo. Vprašati se moramo, kako mi odgovarjamo na zunanji svet, kako se bližamo resničnosti z našim srcem, našo strastjo, našim umom. Vsi bi radi živeli (z veliko začetnico), vsi bi se radi držali latinskega reka *Carpe diem* (Užij dan). Po tem potovanju bolj veva, kaj to pomeni: v vsakem trenutku moramo prepoznavati Boga, ga hvaliti in se mu zahvaljevati. *Carpe diem* je milostni četvorček, ki vsak trenutek življenja v eno povezuje pneumo (duha), logos (besedo), topos (kraj) in kairos (milostni čas).

ŽALOSTINKA 4

(Pred odhodom po mesečno injekcijo Moditen depo-ja)

Gospod, tako živa in bistra
se počutim!

Pa moram po injekcijo,
ki me bo zablokirala.

Omotična bom, zaspana,
klavrna razvalina življenja.

Je res to Tvoja volja?

Toda izbire nimam.

Kajti če nočem injekcije,
me bodo poslali v

norišnico

in me ožigosali:

Ni hotela jemati zdravil!«

Naj bo, Gospod!

Uklanjam se Tvoji sveti
volji!

Toda prosim Te,

Ostani z menoj!

Pomagaj mi v borbi
s stranskimi učinki zdravil!

Prosim, vodi in čuvaj me,
moj Gospod!

Ana Alessandra

ZANIMA ME ...

Doc. dr. Marijan Peklaj

Ko berem sv. Pavla, me večkrat kaj zmoti. Ne morem se strinjati s tem, kako Pavel piše o Judih v Prvem pismu Tesaloničanom (2,14-16). Ubili so Gospoda Jezusa Kristusa. Niso všeč Bogu, nasprotniki vseh ljudi so. Grozi jim Božja jeza. Mar ni prav Jezus rekel: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo«? Ali naj bi šlo za to, kar počenjajo Judje Tesaloničanom?

Miha J.

Čestitam za pozorno branje. Pravimate, da te vrstice primerjate z Jezusovo besedo s križa. Nasproti njim zvenijo te Pavlove besede ne le nekrščansko, temveč tudi protijudovsko. Na slednje pa smo po tem, kar so nacisti Judom storili v 20. stoletju, posebej občutljivi. Še enkrat preberimo ta odlomek:

»Bratje, postali ste posnemovalci Božjih Cerkvá, ki so v Kristusu Jezusu v Judeji. Tudi vi ste od lastnih rojakov pretrpeli iste hude reči kakor one od Judov, torej od njih, ki so celo ubili Gospoda Jezusa Kristusa in preroke in pregnjali tudi nas. Ti niso Bogu všeč, nasprotniki vseh ljudi so in nam branijo oznanjati poganom, da bi se rešili. Tako so prignali svoje grehe do skrajnosti. Toda jeza nad njimi je že priklopela do vrhunca.«

Zdi se, da Apostol hvali kristjane v Tesaloniki (Solunu), da z enakim krščanskim junaštvom in potrpežljivostjo prenašajo sovražnosti svojega pogankega okolja kot mlade krščanske skupnosti v Judeji, kjer so kristjanom sovražni njihovi rojaki Judje, tisti torej, ki se sami niso odločili za Kristu-

sa. Rojaki tesaloniških kristjanov so potemtakem predvsem Grki, natančneje Makedonci, ki so pogani, torej častilci številnih grških bogov in boginj. Nekam nenavadno je, da se Pavlova pozornost tako hitro preusmeri na Jude, ko sicer občuduje grške kristjane in jih spodbuja, naj vztrajajo v veri. In to v tako sovražnem tonu. Nikjer drugje v svojih pismih Pavel ne omenja Judov kot tistih, ki so umorili Jezusa. Strokovnjaki so v teh besedah našli podobne očitke, kot so jih tedaj proti Judom pisali pogani, npr. »nasprotniki vseh ljudi«, a tudi take, ki so jih judovski pisatelji imeli o svojih rojakih, npr. o pregnanjcah in morilcih prerokov. Morda je Pavel ob spominu na neljube dogodke v Solunu, ko se je moral skriti in potem zbežati pred nahujskano množico (glej Apd 17,5-10), kot čustven človek tu zašel v pretiravanje, kakršno sicer zanj ni značilno. S tem bi obsodil določeno skupino Judov iz Tesalonike, nikakor pa besede teh vrstic ne morejo obveljati kot Pavlova dokončna obsodba vseh Judov, ki niso sprejeli evangelija. To je jasno že zato, ker je izjava o Božji jezi nad Judi v popolnem nasprotju s tem, kar je Pavel o teh napisal v Pismu Rimljanom. Smemo pa tudi pri Apostolu narodov računati z razvojem kake misli ali stališča. Pomisliti moramo na to, da je Prvo pismo Tesaloničanom po ugotovitvi večine strokovnjakov Pavlov najstarejši ohranjeni spis. Napisan naj bi bil v Korintu najverjetneje že leta 50. Pismo Rimljanom, ki velja za zadnje ohranjeno Pavlovo pismo, je bilo napisano ob koncu 57. ali v začetku 58. leta.

Primer Galačanov

Ko je Pavel pisal Galačanom, je bil zelo razburjen in zelo žalosten. Razmeroma veliko zvemo v vrsticah in med njimi, kaj ga je tako vznemirilo. V Apostolovi odsotnosti so med te kristjane v Mali Aziji prišli drugi učitelji. Govorili so sicer o Jezusu kot Mesiju, vendar so zraven trdili, da Pavel ni pravi apostol in da tudi njegov nauk o Kristusu ni pravi. V ozadju je spor glede tega, ali morajo pogani, da bi postali Kristusovi, sprejeti judovsko postavo z obrezo in predpisi o jedeh vred, ali pa jim tega ni treba. Takole beremo: »Čudim se, da se od tistega, ki vas je poklical po Kristusovi milosti, tako hitro obračate k nekemu drugemu evangeliju, ki pa ni drug evangelij, pač pa so nekateri, ki vas begajo in hočejo Kristusov evangelij postaviti na glavo. Toda tudi če bi vam mi sami ali pa angel iz nebes oznanjal drugačen evangelij, kakor smo vam ga mi oznanili, naj bo preklet!« (Gal 1,6-8). Kdo so ti »nekateri«? Vse kaže, da so to bili krščanski učitelji iz Jeruzalema, ki se s Pavlovim pristopom k misijonu med pogani niso strinjali, niso razumeli, kot je Pavel razumel, da nas je Kristus »osvobodil za svobodo« (Gal 5,1). Iz očitne misijonarske zavzetosti in skrbi za vernike v Galaciji si Pavel ne more kaj, da ne bi zapisal kake bridke na račun teh učiteljev. Na primer: »Kdor pa vas bega, bo nosil obsodbo, naj bo kdorkoli« (Gal 5,10). Zanimivo je, da tu Pavel, čeprav piše vernikom iz poganstva, z imenom ne omenja Judov. Zlasti zadnji del vrstice kaže na Apostolovo načelno stališče.

O rojakih kristjanom v Rimu

Zdi se, da se je Pavel v tem obširnem pismu branil proti dvema očitoma: da je nasprotnik Mojzesove postave in da nima rad Judov. Tej drugi temi je posvetil poglavja 9-11. »... v svojem srcu nosim veliko žalost in nenehno bolečino. Kajti želel bi biti sam preklet in ločen od Kristusa v prid svojim bratom, ki so moji rojaki po mesu. Oni so Izraelci. Njim pripadajo posinovljenje in slava, zaveze in zakonodaja, bogoslužje in obljube; njihovi so očaki in iz njih po mesu izhaja Kristus, Bog, ki je nad vsem, slavljen na veke, amen« (Rim 9,2-6). Pustimo ob strani misel, da nikakor ne smemo želeli biti ločeni od Kristusa. Te besede moramo vzeti kot izraz velike ljubezni do svojega ljudstva in skrajne žalosti ob dejstvu, da v večini ni sprejelo Kristusa. A sledi prava hvalnica temu narodu, dediču obljub in zavez, Božjim izbrancem. Potem nadaljuje razpravo o tem, kako je Bog vodil Izrael skozi zgodovino in kako preroki napovedujejo tudi vstop poganov v načrt odrešenja. Izrael primerja oljčnemu drevesu, pogane pa divjaku, ki je vcepljen na to žlahtno drevo. Judje so trenutno odpadli od drevesa, a bodo nekoč tudi vcepljeni vanj. Po tej nenavadni podobi (Rim 11,17-24) pa pove naravnost:

»Nočem namreč, bratje, da ne bi vedeli te skrivnosti, da se ne bi imeli za razumne: del Izraela se je zakrnil, dokler ne pristopi k veri polnost poganov. In tako bo rešen ves Izrael ...« (Rim 11,25-26). Seveda je tudi ta preročna napoved nejasna. Sprašujemo se, kdaj se bo zgodila ta »polnost poganov«. Kako kmalu bodo vsi drugi postali Kristusovi verniki, da bodo prišli na vrsto pripadniki izvoljenega ljudstva? Ali se v teh besedah skriva kaj drugega? Eno je gotovo: Apostol zaupa, da njegovi rojaki ne bodo zavrženi od Boga, temveč bodo po nedoumljivi Božji previdnosti dosegli odrešenje. Po navedku iz Izaijeve

knjige sledi sklep, ki je poln upanja. Pavel si ne zakriva oči pred dejanskim stanjem, vendar je trden, saj se zanaša na Božje obljube in Božjo zveličavno moč: »Glede na evangelij so sovražniki, in sicer v vaš prid, glede na izvolitev pa so ljubljene, zaradi očetov; kajti Bog se ne kesa svojih milostnih darov in svojega klica« (Rim 11,28-29). Prav ta zadnja vrstica, da se Bog ne kesa svojih darov in svoje izvolitve, je najbolj tolažljivo zagotovilo tudi danes. Kristjani so se na žalost v preteklosti udeleževali preganjanja Judov. Ali pa so bili vsaj brezbrizni in so gledali proč. To je sramota in krivda, ki jo je treba obžalovati in skušati popraviti. Skušamo razumeti, kaj nam Bog govori po besedah Svetega pisma o naših bratih in sestrah v Abrahamovi veri in kako nas spodbuja k ljubezni.

So Judje ubili Jezusa?

Zgodovinsko ta trditev ne drži. Res so bili nekateri judovski voditelji udeleženi pri procesu proti Jezusu in množica je po pričevanju evangelistov kričala: »Križaj ga!« Obsodbo je izreklo rimsko sodišče in Rimljani so jo izvršili. To, kar so naredili Juda Iškariot, Hana, Kajfa in drugi Judje, nikakor ne pomeni, da ima sedaj ves narod krivdo za smrt nedolžnega »Gospoda« in je od Boga zavržen. Na žalost so v zgodovini številni krščanski teologi tako razlagali. Poleg evangeljskih besedil, ki govorijo o udeležbi judovskih voditeljev in množice v zvezi z Jezusovim trpljenjem in smrtjo, se zdi, da vsaj še ena svetopisemska vrstica jasno govori o krivdi Judov. Izrekel naj bi jo apostol Peter v svojem znamenitem binkoštnem govoru: »Zagotovo naj torej ve vsa Izraelova hiša: tega Jezusa, ki ste ga vi križali, je Bog naredil za Gospoda in Mesija« (Apd 2,36). Tega seveda ni napisal Pavel, temveč evangelist Luka, ki je napisal Apostolska dela. Vendar je tu bistveno drugačno sobesedilo kot v Pavlovi pismu Tesaloničanom. Tu gre za spodbudo k

spreobrnjenju, kar se vidi tudi iz odziva poslušalcev. Tu ni kake grožnje, nasprotno, je spodbuda k temu, da bi zbrani Judje z veseljem in zaupanjem sprejeli evangelij in postali deležni njegovega odrešenja. Kar se je po pričevanju evangelista tudi zgodilo. Prav gotovo velja trditev: Judje so Jezusa ljubili. Seveda ne vsi.

Imate prav, ko navajate Jezusove lastne besede prošnje k Očetu, naj odpusti vsem, ki so si nakopali krivdo. Zapisane so zato, da bi mi kristjani v vsakem času razumeli, kako moramo premagovati jezo in maščevalnost. Saj sicer ne moremo biti otroci usmiljenega nebeškega Očeta, ki se nam je razodel po Jezusu.

Nekateri novejši razlagalci Pavlova Prvega pisma Tesaloničanom zelo argumentirano trdijo, da so stavki, ki so vas zbadli, vrinek poznejšega prepisovalca, ki ga je vrnil v tekst po Pavlovi smrti. To dokazujejo s tem, da je odlomek že po izbiri besed in po slogu različen od Pavlova izražanja in se po vsebini ne ujema s Pavlovo mislijo drugod. Razumljiv pa je kot tendenca, ki se je začela uveljavljati v Cerkvji proti koncu 1. stoletja, ko so se na žalost dejansko zaostriili odnosi med Cerkvjo (iz poganov) in »sinagogo«, se pravi judovstvom. Danes številni kritiki vidijo v novozaveznih spisih nastavke antisemitizma. Treba je reči, da sami pisci tega niso namepravali, Pavel še posebno ne, poznejši zgodovinski razvoj pa je pripeljal do tega, da so mnogi kristjani, tudi na odgovornih mestih, nekako pozabili, iz katerega naroda so Kristus, Peter in Pavel, drugi apostoli in prva krščanska skupnost v Jeruzalemu. In seveda smo kristjani vedno bolj ali manj daleč od tega, da bi dosledno upoštevali Jezusove besede in njegov zgled. Zato je treba brati Sveto pismo tako, da bomo v njem dobivali moč Svetega Duha in bomo vedno bolj sposobni odpuščati in ljubiti ter biti med tistimi, ki delajo za mir.

ROMANJE V SVETO DEŽELO

*Strokovno vodstvo, zgodovinska in svetopisemska razlaga: akademik prof dr. Jože Krašovec in doc. dr. Maksimiljan Matjaž
Zbrala in uredila dr. Marija Stanonik*

PO POTEH IZVOLJENEGA LJUDSTVA IN NAŠEGA GOSPODA JEZUSA KRISTUSA (1998, 2000)

Jeruzalem

(nadaljevanje)

Pobeljeni grobovi

»Gorje vam, ... ker ste podobni pobeljenim grobovom... »

(Mt 23, 27)

Vzhodna stran Oljske gore je veliko pomembnejša kot zahodna. Vzhod je primarni simbol za iskanje nekega širšega pomena. Naravna skušnja po vzhodu sonca je izhodišče za doživljanje duhovnega pomena. Sončni vzhod pomeni življenje. Po tradiciji med današnjimi vernimi Judi, ki se imajo za naslednike farizejev, vlada prepričanje v vstajenje. Od tod težnja tako Judov kot kristjanov, da pokopavajo svoje mrtve na vzhodu. Preprosti ljudje so bili veseli, če so

dobili votlino v skali v izmeri 2 x 2 m in manjše, npr. Jožef iz Arimateje. Večinoma niso delali spomenikov. Najlepši na celotnem bližnjem vzhodu, vsekani v pravo živo skalo so v Petri v Jordaniji. Vhod v sobano kraljevske grobnice v Petri štejejo med čuda človeške kulture. Njen premer je 50 x 50 m. V Jeruzalemu grobov niso našli le na vzhodnem pobočju Oljske gore. Grobnica Herodove dinastije je na zahodu in glede na njegovo slavo ni posebno velika.

Že v kanaanskem obdobju je bil na Oljski gori prostor za pokopališče in prav tako v Jezusovem času. Ob teh grobovih se spominjamo Jezusovih besed o »pobeljenih grobovih« (prim. Mt 23, 27). Judje še pričakujejo Odrašenika, ki bo prišel ravno z Oljske gore, čez Cedronsko dolino in vstopil v mesto skozi Zlata vrata. Tisti, ki bodo tedaj bliže, bodo šli prvi v mesto. Zato imajo velikansko pokopališče na zahodnem pobočju Oljske gore. Tisti, ki so tu pokopani, bodo namreč prvi vstali in šli za njim. Zato želi biti na zahodnem pobočju Oljske gore pokopan vsak Jud. S celega sveta se dajo pokopavati na tem hribu, da bodo stopili na tempeljsko ploščad skozi Zlata vrata, takrat se bodo sedaj zazidana vrata odprla. Prepričani, da bodo tisti, ki so tu pokopani, prvi deležni vstajenja. Odnos do te dežele, da je to Obljubljena dežela (Zemlja). Mošeja na ploščadi bo izginila!

Muslimani pa so uredili pred ta vrata svoje pokopališče, ki je za Jude nečist kraj. S tem so Judom

popolnoma onemogočili vstop na tempeljsko ploščad. Lahko samo slutimo tragiko Judov, če vemo za njihovo zapoved: »Vsak nejud, ki gre tja, mora biti pokončan. Ko bo gnusoba odpravljena, bodo tudi ...« Zdaj so pod zemljo prekopali rov do tega svetega zidu prvotnega templja in prišli na svetlo nasproti frančiškanske Biblične šole. Arabci jih niso mogli ustaviti, kljub temu da je bila cela vstaja proti temu judovskemu posegu. Zdaj je vse pod stražo, ki ščiti pogled ob vhodna vrata na tempeljsko ploščad.

Danes je Oljska gora polna grobov. Praktično je pozidano področje za pokopavanje mrtvih. Judje so z njimi na tem mestu nasilno spodrivali arabske. Pri pogrebu njihovih slavnih pokojnih pride s celega sveta tudi po 20 000 ljudi.

Arheologi so tu našli grobove že iz predizraelskih časov, od 18. stol. pr. Kr. Večina najdb je v samostanu frančiškanske biblične šole.

Med Oljsko goro in Jeruzalemom je jarek z vodo Cedron strateškega pomena. Kot Jozafatova dolina bo to kraj posebno sodbe. Tu so grobovi z zelo lepimi nagrobniki. Popolnoma gotovo jih je videl Jezus sam, saj so izpred Kristusove dobe, le da ne vemo, kako daleč nazaj. Ni najti ključa za datacijo. Absalomov je največji in najlepši. Deloma je vsekan v živo skalo, navzven pa je umetno izdelan spomenik. Eden od Davidovih sinov iz okrog 1000, pr. Kr. je bil Absalom (Prim. 2 Sam, 3, 3). Stanovali smo na kraju, da smo se vsakič iz Jeruzalema

vračali mimo njegove grobnice. Na to mesto hodijo ljudje vseh verstev, predvsem s prošnjo pri vzgoji mladine, ker da je priprošnjik za vzgojo nepokornih otrok. Poleg sta še Zaharijev in Jozafatov grob. V Jezusovem času je bilo to še po-bočje Oljske gore, sedaj je veliko nasutja.

Najlepši grobnice so prave dvo-rane. Kraljevska grobnica za prin-ceso, ki je prestopila v judovsko vero, daje najzvestejši vtis, kako je bil pri Kristusovem grobu odva-ljen kamen. Tu imamo edinstveno priložnost še videti ohranjen okrogel kamen, s kakršnim so zaslonili grob tudi Križanemu.

Jezus očisti tempelj

»Moja hiša naj bo hiša molitve...«
(Lk 19, 46)

Prvi tempelj v njem je postavil Salomon v 10. stoletju, vendar se ne ve, kje natančno. Niti en ka-men ni ostal od Salomonovega templja. Prav tako se ne ve, kje je bila trdnjava Sion. Ime se prestavi na sever in pomeni končno sino-nim za Jeruzalem. Večji in imeni-tnejši tempelj da zgraditi Herod Veliki. Hotel je napraviti nekaj, kar presega človeške predstave. Dal je napraviti obzidje iz velikanskih ka-mnov. Mestoma so vkopani skoraj 10 m v globino. Največji med njimi meri 20 x 4 m. Ni jasno, od kod so jih vlačili. So nekoliko nagnjeni v notranjost, da je njihova stabilnost večja. Oboki so visoki 50 m. Po ve-likanskem mostu so hodili s hriba na tempeljsko ploščad, kjer so se ob praznikih več dni shajale velike množice. To je bila odlična arhi-tektura. Večina 10–15 m(cm) zid visok 50 m. Oboki, to je največji

arhitektonski podvig v zgodovini človeštva. Polovica zidu je še pod zemljo.

Tempelj je bil dokončan malo prej, preden so ga leta 70 uničili Rimljani. Njegov ostanek je tako imenovani zid žalovanja. Tu je prvo svetišče za Jude, ne toliko iz težnje po obnovi in žalovanju po preteklosti, ampak iz vere. da je tam Bog na poseben način navzoč. Pravovernim Judom je do tega, da imajo neposreden stik s templjem. Po tradiciji judovstva Bog niko-li ni zapustil templja, čeprav ga je dopustil porušiti (Šetinat Adonaj). Judje predvsem verujejo v Božjo navzočnost, se ne vežejo toliko na zgradbo.

Jožef Flavij poroča, da so prišli v mesto s sistemom katapultov. Zgornji del obzidja so pometali po bregu, kar ga je bilo v zemlji, je ostalo. Obsojen je bil na poza-bo. Cesar Hadrijan je dal zgraditi novo mesto Jeruzalem s številnimi templji. Na temeljih Herodovega južnega obzidja je dal Sulejman v 16. stoletju obzidje obnoviti. Tako danes govorijo o t. i. Sulejma-novem zidu, čeprav je le obnova prejšnjega obzidja iz rimskega ob-dobja. Tako imamo izraelsko, rim-sko, krščansko obdobje do začetka arabskega obdobja. Judovska četrt je začela nastajati spet v 17. stole-tju. Ena od skupin, ki je bila izgna-na iz Španije, je prišla sem. Bilo jih je okrog 1700. Drugače so prišli španski Judje pod nekdanjo Tur-čijo in poznejšo Jugoslavijo. Leta 1948 so Arabci Jude izgnali čez Jordan in jim podrli tudi sinagoge. Leta 1967 so začeli obnavljati svojo jeruzalemsko četrt.

Dominus Flevit

Jezus toži nad Jeruzalemom (Mt 23,37–39)

Po ozkih strmih ulicah smo se spustili do čudovite cerkvice – sol-ze – Dominus Flevit – Gospod joče. Zgrajena je bila v spomin Jezusove-ga jokanja nad Jeruzalemom in jo imajo v varstvu frančiškani. Leta 70 po Kr. je Tit osvojil Jeruzalem in uničil njegove temelje z obzidjem vred. V tej cerkviči s čudovitim po-gledom na Jeruzalem smo darovali sv. mašo. Za oltarjem je okno, skozi katero se vidi mesto, ki ga je Jezus objokoval: *Jeruzalem, Jeruzalem, ki moriš preroke in kamnaš tiste, ki so poslani k tebi! Kolikokrat sem hotel zbrati tvoje otroke, kakor zbira koklja svoja piščeta pod peruti, pa niste hoteli*« (Mt 23,37-39,-prim. Lk 19, 41-44, Mr 13. pogl.vse). Ko zrem zlato kupolo muslimanske mošeje, judovska Zlata vrata, tem-peljsko ploščad, trdnjavo Antonia... pred vsem tem pa se tu pred nami daruje živi Kristus – kruh, vino – telo, kri... Jezus, daj da bom znala jokati s Teboj ! Kaj vse se je že zgo-dilo s tem mestom! In kaj se še bo? Kaj vse se je že zgodilo v človeških srcih!! In kaj se dogaja, kaj se še bo?«63 »Dominus Flevit – cerkev je kot koklja, a piščeta pod njo so obdana, vsaka s svojim zidom. Ka-kšna razdeljenost! Ni čudno, da je Jezus jokal v Getsemani! 64

»Dober dan!« »Nasvidenje!« Nemški frančiškanski pater je va-jen obiskov slovenskih romarjev in nas pozdravi in se poslovli od nas po domače. Po njegovem je naj-večja tragika sedanjega položaja v Sveti deželi »getoizacija« domačih arabskih kristjanov. V Betlehemu ali koder koli zgubijo delo. Krščan-ska Karitas podpira te družine, da bi ostale.

63 Ana Hostnik, »Študijsko« romanje v Sveto deželo (Rokopis).

64 Mihaela Jazbec Spomini na svetole-tno romanje v SVETO DEŽELO, 5. 3. – 19. 3. 2000 (Rokopis).

DOGAJANJE

Dr. Rudolf Koncilija

SVETOVNI KONGRES BIBLIČNE PASTORALE

Od 24. junija do 3. julija 2008 se je v Dar es Salaamu v Tanzaniji odvijal svetovni kongres biblične pastore, ki ga vsakih šest let organizira svetovna Katoliška biblična federacija s sedežem v Stuttgartu.

Letošnji kongres je obravnaval temo: »Božja beseda: izvir sprave, pravičnosti in miru.« Kraj kongresa v imenovanem afriškem vlemestu v Tanzaniji je bil sedež tanzanijske škofovske konference. Ta sedež pomeni nekaj hektarjev visoko obzidane zemlje, kjer stoji vrsta velikih poslopij, sredi katerih je velika cerkev. Vse je bilo sezi-

dano pred nedavnim. Poslopje, v katerem smo stanovali udeleženci kongresa, nosi ime papeža Janeza Pavla II., ki je tu prenočeval ob svojem obisku v Tanzaniji.

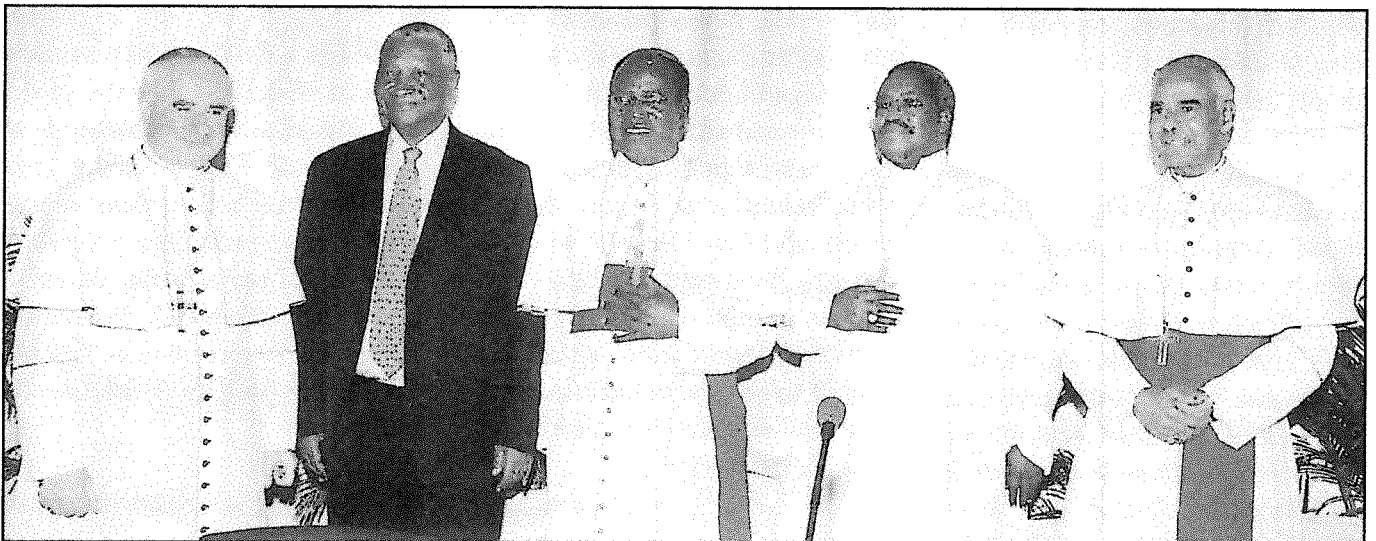
Zelo inteligenten nastop je imel kardinal Polycarp Pengo, nadškof Dar es Salaama, ki je vodil uvodno sveto mašo v cerkvi tanzanijske škofovske konference, sklepno slovesno sveto mašo pa je v njegovi stolnici v centru vlemesta vodil predsednik Katoliške biblične federacije italijanski škof Vincenzo Paglia. V obeh cerkvah je bilo Sveto pismo v razkošnih platnicah izpostavljeno pred daritvenim oltarjem. Bogoslužje je bogatilo čudovito ritmično petje v domačem jeziku »sahvili«, ki ga je vselej spremljal liturgični ples.

240 udeležencev kongresa iz vsega sveta je zasedalo v velikanski dvorani, opremljenimi z vsemi so-

dobnimi tehničnimi pripomočki. Na kongresu so bili trije uradni jeziki: angleščina, španščina in francosčina s simultanim prevajanjem.

Vsebinski proces kongresa se je odvijal po Cardinovi metodi z meditacijskim dopolnilom:

1. »Videti«: »spravo, pravičnost in mir« po poti sociološke analize. Analizo so izvajale regionalne skupine, potem so jo razlagale mešane skupine, sledila so plenarna predavanja štirih strokovnjakov iz različnih kontinentov, zatem pa smo v skupinah izluščili rezultat: do kakšnega videnja smo se dokopali. Po sveti maši in večerji so sledila polurna predavanja o kreativnih metodah oznanjanja Božje besede. Tu je bilo na sporedu tudi moje predavanje v francoskem jeziku s temo: »Moč pozitivnega mišljenja v Svetem pismu.«

*Škof Vincenzo Paglia
predsednik svetovne KBF*

*Predstavniki vladajoče
stranke Tanzanije*

*Kardinal Polycarp Pengo,
predsednik združenih
škofovskih konferenc
Afrike in Madagaskarja*

*Škof Thadeus
Ruwa'ichi
predsednik škofovske
konference Tanzanije*

*Škof Mathew Thekkeyil
Kinshasa, Kongo*

2. »Presoditi«: »spravo, pravičnost in mir« v luči Božje besede. Današnjo situacijo smo presojali s prerokom Izaijem, zlasti v luči »55. poglavja, ter z Matejevim evangelijem 5–7. Način dela je bil podoben kot pri »videti«.

3. »Kontemplirati«: naš skupni angažma v luči že izvršenega dela. Napravili smo sintezo in ugotovili motivacijo. Isto smo premislili tudi na regionalni ravni, potem pa smo v plenumu slišali, kaj vse se dela v regijah in s kakšnimi motivacijami.

4. »Delovati«: izdelava načrta na različnih ravneh. Z njo je začela nastajati sklepna izjava kongresa, ki smo jo pred koncem kongresa potrdili kot načrt za obdobje 2008–2014.

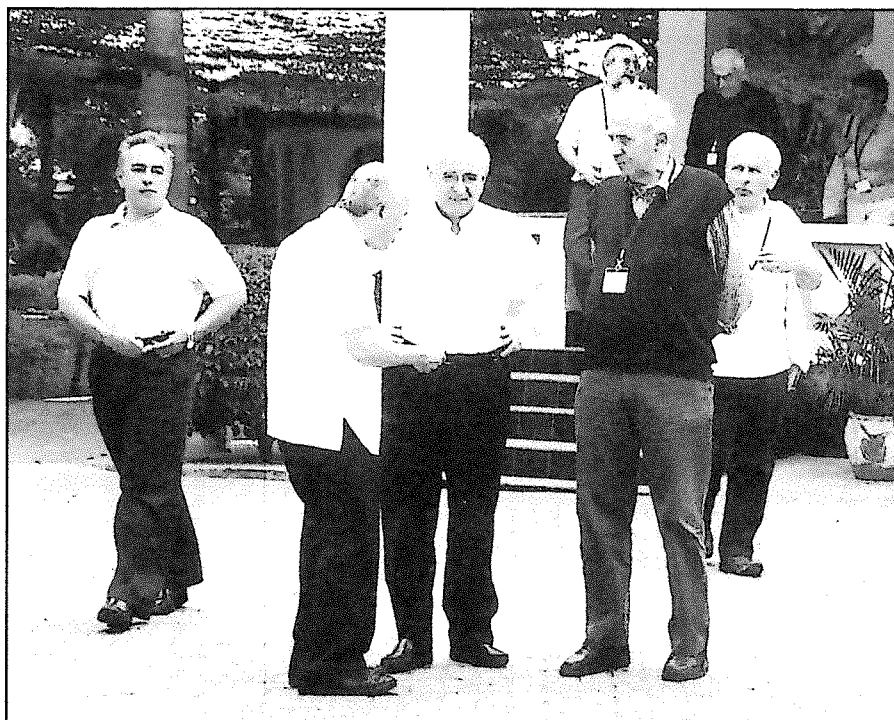
V pastoralni praksi bomo postavljali Božjo besedo v središče življenja in poslanstva Cerkve. Vsi: škofje, duhovniki in laiki bomo

skušali to uresničevati z veseljem. Razvijali bomo svetopisemsko duhovnost in iskali metode, ki bodo ljudi pritegnile. Zlasti metodo »lectio divina«. Vse male skupine po župnijah je treba animirati s Svetim pismom. Tudi s pomočjo elektornike.

Svetopisemski dialog naj poseže v ekumenizem, v medverski dialog, v medkulturne odnose, pa tudi v pogovore z nevernimi.

S Svetim pismom ustvarjajmo spravo, pravičnost in mir, trinitarično teologijo in prihod Božjega kraljestva. Kateheza naj postaja biblična, prav tako vzgoja in duhovnost. Kdor redno premišluje Sveto pismo, je zmožen bolj kvalitetne udeležbe pri sveti maši in bolj kvalitetnega angažiranja v družbi – Komisije za pravičnost in mir naj se prepojijo s svetopisemskim mišljenjem.

Na svetovni ravni se je prednostno treba posvetiti Kitajski.

Omer Giraldo Ramirez zastopnik Laosa in Kambodže	nadškof Diego Rafael Padron Chanchez Venezuela	Škof Vincenzo Paglia predsednik svetovne KBF	Prof. dr. Cesare Bissoli s papeške salezijanske univerze	Dr. Rudolf Koncilja predsednik SBG
--	---	---	--	---

ŽALOSTINKA 2

(Ob smrti staršev)

Gospod, žalujem,
kajti moji starši so mrtvi.

Oče je umrl v spanju,
z veselim nasmeškom na
obrazu.

Toda umrl je nepreviden.
Izročam ga Tvojemu
usmiljenju.

Usmili se ga, saj mi je bil
dober oče,
steber moči in zaupanja v
družini.

Vzel si mi tudi mamo.
Umrla je v hudem trpljenju,
saj je imela raka na pljučih.

Kričala je, da je njen glas
odmeval
po vsej bolnišnici.

Želela sem, da jo odrešiš,
Gospod!

Toda: vodila me je k maši,
ko sem bila majhna.

Nato vse manj . . .
Ob smrti uri ni hotela
duhovnika.

Bila mi je dobra mama,
čeprav sem se je bala.

Imej usmiljenje z njo, moj
Gospod!

Sama sem ostala na tej
žalostni zemlji.
Nisem več otrok, saj nimam
več staršev.

Sem pa Tvoj otrok, moj Bog,
ki Te kliče v tej uri bridkosti.
Stoj mi ob strani in usmili
se me!

Ana Alessandra

SLOVENSKO BIBLIČNO GIBANJE

vabi vse člane, biblične skupine, udeležence KDST, bralce naše revije in prijatelje Svetraga pisma na

VSESLOVENSKO LETNO SREČANJE v Celju

Kraj srečanja: Celje, Dom sv. Jožefa, Plečnikova 29a,
3000 Celje

Čas: sobota, 8. novembra 2008, od 9h do 16.30

Spored:

8.45 zbiranje ob kavi

9.00 uvodna molitev in pozdrav

9.15 predavanje: Škof dr. Jožef Smej,

predstavnik SŠK v SBG,

KAKO S SVETIM PAVLOM VZGAJATI

MLADE?

Pogovor po skupinah in skupni pogovor

12.00 sveta maša

POTRDLA tistim, ki bodo do konca oktobra

končali posamezni letnik aiti celoten KDST

13.00 občni zbor o delu odbora SBG - predsednik dr.

Rudi Koncilija, poročilo o delu po škofijah - pred-

stavniki škofij, volitve in vzpostavitev novega

odbora, sledi pogovor o SBG

14.00 kosilo

15.00 skupni pogovor o Letu apostola Pavla in Letu

mladih

16.15 sklepna molitev

Kosilo bo v Domu sv. Jožefa. Svojo udeležbo prijavitte na tel. 031/359560 ali 01/4314278 ali 01/4325105 čimprej; vsaj do 1. novembra. Plačilo za kosilo in ostale stroške znaša skupaj 10 EUR na udeleženca. V solo pošljite na naslov: SBG, Poljanska 2, 1000 Ljubljana, TRR: 24200-9004563958

OKTOBER

1. okt.	S Terezija Deteta Jezusa	Iz 66,10-14c Ps 88,10-15 Lk 9,57-62	Ko so potovali, mu je med poitjo nekdo rekel: »Za teboj bom hodil, kamor koli pojdeš« (Lk 9,57).
2. okt.	Č Anđeli varuhi	2 Mz 23,20-23 Ps 91,1-6,10-11 Mt 18,1-5,10 Job 38,1,12-21,40,3-5	»In kdor sprejme enega takega otroka v mojem imenu, mene sprejme« (Mt 18,5).
3. okt.	P Evald	Ps 139,1-3,7-10,13-14	»Kdor posluša vas, posluša mene, kdor pa zavrača vas, zavrača mene. In kdor zavrača mene, zavrača tistega, ki me je poslal« (Lk 10,16).
4. okt.	S Francišek	Lk 10,13-16 Gal 6,14-18 Ps 119,66,71,75,91,125,10,20), 130	»Vendar se ne veselite nad tem, da so vam duhovni pokorni, ampak se veselite, ker so vaša imena zapisana v nebesih« (Lk 10,20).
5. okt.	N 27. navadna rožnovenska nedelja	Lk 10,17-24 Iz 5,1-7 Ps 80,9,12-16,19-20 Flp 4,6-9 Mt 21,33-43	»Nazadnje je poslal k njim svojega sina, rekoč: »Mojeega sina bodo spoštovali«« (Mt 21,37)
6. okt.	P Bruno	Gal 1,6-12 Ps 111,1-2,5-6,9-10	»Kaj se ti zdi, kateri od teh treh je bil bližnji tistemu, ki je padel med razbojniko?« (Lk 10,36)
7. okt.	T Rožnovenska Mati Božja	Gal 1,13-24 Ps 139,1-3,13-15 Lk 10,38-42	»Le eno je potrebno. Manjja si je izvolila dobri del, ki ji ne bo odzvek« (Lk 10,42).
8. okt.	S Benedikta	Gal 2,1-2,7-14 Ps 117,1-2 Lk 11,1-4	Nekdo je na nekem kraju molil. Ko je nehal, mu je eden izmed njegovih učencev dejal: »Gospod, nauči nas moliti, kakor je tudi jamez naučil svoje učence« (Lk 11,1).
9. okt.	Č Dionizij	Gal 3,1-5 Ps Lk 1,69-75 Lk 11,5-13	»Tudi jaz vam pravim: Prosite in vam bo darovi štite in booste našli. Trkajte in se vam bo odprlo« (Lk 11,9)
10. okt.	P Danilo	Gal 3,7-14 Ps 111,1-6 Lk 11,15-26	»Če pa z Božjim pristom izganjam demone, potem je prišlo k vam Božje kraljestvo« (Lk 11,20).
11. okt.	S Firmin	Gal 3,22-29 Ps 105,2-7 Lk 11,27-28	On pa je rekel: »Še bolj blagor tistim, ki Božjo besedo poslušajo in se po njej ravnaajo« (Lk 11,28).
12. okt.	N 28. navadna nedelja	Iz 25,6-10a Ps 23,1-6 Flp 4,12-14,19-20 Mt 22,1-14	»Pojdite torej na križišča in povabite na svatbo, kogar koli najdete« (Mt 22,9).
13. okt.	P Kolomen	Gal 4,22-24,26-27; Ps 113,1-6 Lk 11,29-32	»Kraljica Jurga bo ob sodbi vstala z možni tega rodu in jih obsodila, kajti prišla je s konca zemlje, da bi sišla Salomonovo modrost; in glejte, več kakor Salomon je tukaj« (Lk 11,31).
14. okt.	T Kalist	Gal 5,1-6 Ps 199,41,43-45 Lk 11,37-41	»Dajte raje v mliščno lo, kar je znotraj, in glejte, vse vam bo čisto« (Lk 11,41).
15. okt.	S Terezija Avliška Rim	Rim 8,22-27 Ps 1 Lk 11,42-46	»Toda gorje vam, farizzeji! Desetino dajete od mete in rutice in vsakovrstne zelenjave, zanemarjate pa pravico; in Božjo ljubezen. To bi bilo treba storiti in onega ne opustiti« (Lk 11,42).
16. okt.	Č Jadviga	Ps 98,1-6 Lk 11,47-54	»Gorje vam, učitelji postave, ker ste vzeli ključ spoznanja. Sami niste vstopili, tistim pa, ki so hoteli vstopiti, ste to prepredili« (Lk 11,52).
17. okt.	P Ignacij	Flp 3,17-21,4,1 Ps 33,1-2,4-5,12-13 Lk 12,1-7	»Vam pa so celo vsi lasje na glavi prešteti. Ne bojte se! Vredni ste več kakor veliko vrabcev« (Lk 12,7).
18. okt.	S Luka	2 Tim 4,9-17a Ps 145,10-13,17-18 Lk 10,1-9	»Pojdite! Pošiljam vas kakor jagrnjela med volkove« (Lk 10,3).

BOŽJA BESEDA ZA VSAK DAN

Prilavljia s. Metka Tušar

19. okt.	N 29. navadna nedelja	Iz 45,1-4,6 Ps 96,1-3,5-7-10 1 Tes 1,1-5b Mt 22,15-21	»Tedaj jim je rekel: »Dajte torej cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je Božjega« (Mt 22,21).
20. okt.	P Irena	Ps 100,2-5 Lk 12,13-21	»Tako je s tistim, ki sebi nabira zaklade, ni pa bogat pred Bogom« (Lk 12,21).
21. okt.	T Uršula	EF 2,12-22 Ps 85,9-14 Lk 12,35-38	»Blagor tistim služabnikom, ki jih bo gospodar ob svojem prihodu našel budne!« (Lk 12,37)
22. okt.	S Marija Saloma	EF 3,2-12 Ps 12,2-6 Lk 12,39-48	»Tudi vi bodite pripravljeni, kajti ob uri, ko ne pričakujete, bo prišel Sin človekov« (Lk 12,40).
23. okt.	Č Janez Kapistran	EF 3,14-21 Ps 33,1-2-4,5-11-12,18-19 Lk 12,49-53	»Prišel sem, da vžgem ogenj na zemljo, in kako želim, da bi se že razplamtel!« (Lk 12,49)
24. okt.	P Anton	EF 4,1-6 Ps 24,1-6 Lk 12,54-59	»Zakaj tudi sami od sebe ne presojate, kaj je prav?« (Lk 12,57)
25. okt.	S Darja	EF 4,7-16 Ps 122,1-5 Lk 13,1-9	Ta pa mu je odgovoril: »Gospod, pusti jo še letos, da jo okopljem in pognjim. Morda bo naposled obrnila sadj, če pa ne, jo boš posekal!« (Lk 13,8-9).
26. okt.	N 30. navadna nedelja	2 Mz 22,20-26 Ps 18,2-4-47-50-51 1 Tes 1,5c-10 Mt 22,34-40	»Učitelj, katera je največja zapoved v postavi?« (Mt 22,36)
27. okt.	P Sabina	EF 4,32;5,1-8 Ps 1,1-6 Lk 13,10-17	Položil je nanjo roke in takoj se je vzravnila in slavila Boga (Lk 13,13).
28. okt.	T Simon in Juda	EF 2,19-22 Ps 19,2-5 Lk 6,12-16	Tiste dni je šel na goro molit in vso noč je prebedel v molitvi k Bogu. Ko se je zdanilo, je poklical k sebi svoje učence in si jih je izmed njih izbral dvanajst, katere je imenoval tudi apostole (Lk 6,12-13).
29. okt.	S Narcis	EF 6,1-9 Ps 145,10-14 Lk 13,22-30	»In glej, so zadnji, ki bodo prvi, in so prvi, ki bodo zadnji!« (Lk 13,30).
30. okt.	Č Marcel	EF 6,10-20 Ps 144,1-2,9-10 Lk 13,31-35	»Kolikokrat sem hotel zbrati tvoje otroke kakor koklja svoja piščeta pod peruti, pa niste hoteli!« (Lk 13,34b)
31. okt.	P Volbenk	Flp 1,1-11 Ps 111,1-6 Lk 14,1-6	Njim pa je rekel: »Komu izmed vas bo sin ali vol padel v vodnjak in ga ne bo takoj, na sobotni dan, potegnili ven?« (Lk 14,5)

NOVEMBER

1. nov.	S VSI SVETI	Raz 7,2-4,9-14 Ps 24,1-6 1 Jn 3,1-3	»Blagor žalosnim, kajli potolaženi bodo« (Mt 5,4).
2. nov.	N Spomin vseh vernih rajnih	Mt 5,1-12a 2 Mkb 12,43-46 Ps 103	»Pridite, blagoslovljeni mojega Očeta! Prejmite v posesti kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta!« (Mt 23,34)
3. nov.	P Viktorin	Flp 2,1-4 Ps 131,1-3 Lk 14,12-14	»...in blagor tebi, ker ti ne morejo povrniti: povrnjeno ti bo namreč ob vsledenju pravičnih!« (Lk 14,14).
4. nov.	T Karel	Flp 2,5-11 Ps 22,26-28,30-32 Lk 14,15-24	»Ko je bil čas za večerjo, je poslal svojega služabnika povabljenim povedati, naj pridejo, ker je že vse pripravljeno« (Lk 14,17).
5. nov.	S Zaharija in Elizabeta	Flp 2,12-18 Ps 27,1,4,13-14 Lk 14,25-33	»In vsi, ki bi to videli, bi se mu začeli posmehovati in bi govorili: »Ta človek je začel zdati, pa ni mogel dokončati.«« (Lk 14,29b-30)

6. nov.	Č Lenart	Flp 3,3-8a Ps 105,2-7 Lk 15,1-10	»In ko jo najde, jo vesel zadene na rame!« (Lk 15,5).
7. nov.	P Ernest	Flp 3,17-21,4,1 Ps 122,1-5 Lk 16,1-8	»Poklical ga je in mu rekel: 'Kaj siščin o tebi? Prodaj obrčun o svojem oskrbovanju!« (Lk 16,2a).
8. nov.	S Bogomir	Flp 4,10-19 Ps 112,1-2-5,6-8-9 Lk 16,9-15	»Kdor je v najmanjšem zvest, je zvest tudi v velikem!« (Lk 16,10a).
9. nov.	N Posvetitev lateranske bazilike zavajalna nedelja	2 Km 5,6-10,13-14,6-1,2 Ps 122,1-9 1 Kor 3,9b-13,16-17 Jn 2,13-22	Jezus jim je odgovoril in rekel: »Podrite ta tempelj in v treh dneh ga bom postavil!« (Jn 2,19).
10. nov.	P Leon	Tit 1,1-9 Ps 24 Lk 17,1-6	Gospod pa jim je dejal: »Če bi imeli vero kakor gorčično zrno, bi rekli tej murvi: »Izrni se s koreninami vred in se presadi v moje,« in bi vam bila pokorna!« (Lk 17,6).
11. nov.	T Martin	Tit 2,1-8,11-14 Ps 37,3-4,18,23,27,29 Lk 17,7-10	»Tako tudi vi, ko naredite vse, kar vam je bilo ukazano, govorite: 'Nekrštni služabniki smo: naredili smo, kar smo bili dolžni narediti!« (Lk 17,10).
12. nov.	S Jozafat	Tit 3,1-7 Ps 23,1-6 Lk 17,11-19	Ko je eden izmed njih videl, da je bil ozdravljen, se je vrnil in z močnim glasom slavil Boga (Lk 17,15).
13. nov.	Č Stanislav	Mdt 4,7-15 Ps 15,2-5 Lk 10,21-24	Prav tisto uro se je razveselil v Svetem Duhu in rekel: »Slavim te, Oče, Gospod neba in zemlje, ker si to prikriji modrim in razumnim, razodel pa otročjem. Da, Oče, kajti tako ti je bilo všeč!« (Lk 10,21).
14. nov.	P Nikolaj	2 Jn 4-9 Ps 119,1-2-10-11,17-18 Lk 17,26-37	»Kdor bo skušal rešiti svoje življenje, ga bo izgubil, kdor pa ga bo izgubil, ga bo rešil!« (Lk 17,33).
15. nov.	S Albert	Ps 112,1-6 Lk 18,1-8	Zmar Bog ne bo pomagal do pravice svojim izvoljenim, ki noč in dan vpijejo k njemu? Bo mar odlašal?« (Lk 18,7)
16. nov.	N 33. navadna nedelja	Prig 31,10-13,19-20,30-31 Ps 128,1-5 1 Tes 5,1-6 Mt 25,14-30	»Enemu je dal pet talentov, drugemu dva in tretjemu enega, vsakemu po njegovi zmoglosti, in odpotoval!« (Mt 25,15).
17. nov.	P Elizabeta	Raz 1,1-4,2,1-5a Ps 1,1-4,6 Lk 18,35-43	Tisti, ki so hodili spredaj, so ga grajali, naj umolkne: on pa je še bolj vpil: »Davidov sin, usmilj se mek!« (Lk 18,39)
18. nov.	T Posvetitev bazilik sv. Petra in Pavla	Apd 28,11-16,30-31 Ps 98,1-6 Mt 14,22-33	On mu je dejal: »Pridi!« In Peter je stopil iz čolna, hodil po vodi in šel k Jezusu (Mt 14,29).
19. nov.	S Matilda	Raz 4,1-11 Ps 150,1-6 Lk 19,11-28	»In rekel mu je: »Prav, dober služabnik, ker si bil v malem zvest, imej oblast nad desetimi mesti!« (Lk 19,17).
20. nov.	Č Gelazij	Raz 5,1-10 Ps 149,1-6,9 Lk 19,41-44	Rekel je: »O, da bi tudi ti na ta dan spoznal, kaj ti prinaša mir, takó pa je prikrito tvojim očem!« (Lk 19,42).
21. nov.	P Darovanje Device Marije	Raz 10,8-11 Ps 119,14,24,72,103,111,131 Lk 19,45-48	Vendar niso našli načina, da bi mu kaj stornili, kajti vse ljudstvo se ga je oklepalo, ko ga je poslušalo (Lk 19,48).
22. nov.	S Cecilija	Raz 11,4-12 Ps 144,1-2,9-10 Lk 20,27-40	»Bog pa ni Bog mrtvih, ampak živih, kajti njemu vsi živijo!« (Lk 20,38).
23. nov.	N Kristus, Kralj vesolstva	Ezk 34,11-12,15-17 Ps 24,1-3,5-6 1 Kor 15,20-26,28 Mt 25,31-46	»Tedaj mu bodo pravični odgovorili: Gospod, kdaj smo te videli lačnega in te nasitili ali žejnega in ti dali piti?« (Mt 25,37)

24. nov.	P Vietnamski muncenci	Raz 14, 1-3, 4b-5 Ps 24, 1-6 Lk 21, 1-4	In je rekel: »Resnično, povem vam: Ta uboga vdova je virga več kot vsi!« (Lk 21, 3).
25. nov.	T Katarina	Raz 14, 14, 1-19 Ps 96, 10-13 Lk 21, 5-11	»Prišli bodo dnevi, ko od tega, kar vidite, ne bo ostal kamen na kamnu, ki bi ne bil zrušen!« (Lk 21, 6).
26. nov.	S Leonard	Raz 15, 1-4 Ps 98, 1-3, 7-9 Lk 21, 12-19	»Jaz vam bom namreč dal usta in modrost, kateri vsi vaši nasprotniki ne bodo mogli kljubovati ali ji ugovarjati!« (Lk 21, 15).
27. nov.	Č Virgil	Raz 18, 1-2, 21-23, 19, 1-3, 9a Ps 100 Lk 21, 20-28	»Ko se bo to začelo dogajati, se vzravnajte in vzdignite glave, kajti vaša odkupitev se približuje!« (Lk 21, 28).
28. nov.	P Beta	Raz 20, 1-4, 11-15, 21, 2 Ps 84, 3-6, 8, 11 Lk 21, 29-33	»Nebo in zemlja bosta prešla, moje besede pa nikakor ne bodo prešle!« (Lk 21, 33).
29. nov.	S Saturnin	Raz 22, 1-7 Ps 95, 1-7 Lk 21, 34-36	»Zato badite in vsak čas molite, da bi zmogli ubežati vsemu ternu, kar se bo zgodilo, in stopiti pred Sina človekovega!« (Lk 21, 36).
30. nov.	N 1 adventna nedelja	Lz 63, 16b-17, 19; 64, 2b-7 Ps 80, 2-3, 15-16, 18-19 1 Kor 1, 3-9 Mr 13, 33-37	»Bodite torej budni, ker ne veste, kdaj se vrne hišni gospodar!« (Mr 13, 35).

DECEMBER

1. dec.	P Elij	Lz 2, 1-5 Ps 122, 1-5, 8-9 Mt 8, 5-11	Stotnik pa mu je odgovoril: »Gospod, nisem vreden, da prideš pod moje steno, ampak samo reci besedo in moj služabnik bo ozdravljen!« (Mt 8, 8).
2. dec.	T Vivilana	Lz 11, 1-10 Ps 72, 1-2, 7-8 Lk 10, 21-24	Tedaj se je obrnil k učencem in jim na samem rekel: »Blagor očem, ki vidijo, kar vi gledate!« (Lk 10, 23)
3. dec.	S Francišek	Lz 25, 6-10a Ps 23 Mt 15, 29-37	Jezus je poklical k sebi svoje učence in rekel: »Smilji se mi množica, ker že tri dni vztrajajo pri meni in nimajo kaj jesti; lačnih pa nočem odpustiti, da na polt ne omaga!« (Mt 15, 32).
4. dec.	Č Janez	Lz 26, 1-6 Ps 118, 1, 8, 19, 21, 25-27 Mt 7, 21, 24-27	»Zato je vsak, ki posluša te moje besede in jih uresničuje, podoben preudarnemu možu, ki je zidal svojo hišo na skalo!« (Mt 7, 24).
5. dec.	P Savo	Lz 29, 17-24 Ps 27 Mt 9, 27-31	Ko je stopil v hišo, stla slepa prišla k njemu. Jezus jima je rekel: »Ali verujeta, da morem to storiti?« »Da, Gospod!« stla mu dejala (Mt 9, 28).
6. dec.	S Nikolaj	Lz 30, 19-21, 23-26 Ps 147, 1-6 Mt 9, 35-38; 10, 1, 6-8	»Prosite torej Gospoda žetve, naj pošlje delavce na svojo žetev!« (Mt 9, 38).
7. dec.	N 2. adventna nedelja	Lz 40, 1-5, 9-11 Ps 85, 9-14 2 Pt 3, 8-14 Mr 1, 1-8	»Jaz sem vas krsil v vodi, on pa vas bo krsil v Svetem Duhu!« (Mt 1, 8).
8. dec.	P Brezmadežna spočiteljice Device Marije	1 Mz 3, 9-15, 20 Ps 98, 1-4 Et 1, 3-6, 11-12 Lk 1, 26-38	Marija pa je rekla: »Glej, Gospodova služabnica sem, zgodi se mi po tvoji besedi!« In angel je šel od nje (Lk 1, 38).
9. dec.	T Peter	Lz 40, 1-11 Ps 96, 1-3, 10-11, 13 Mt 18, 12-14	»Tako tudi ni volja vašega Očeta, ki je v nebesih, da bi se pogubili kateri od teh malih!« (Mt 18, 14).
10. dec.	S Loretska Mati Božja	Lz 40, 25-31 Ps 103, 1-4, 8, 10 Mt 11, 28-30	»Vzemite nase moj jarem in učite se od mene, ker sem krotak in v srcu ponizen!« (Mt 11, 29).

11. dec.	Č Damaz	Lz 41, 13-20 Ps 145, 1, 9-13 Mt 11, 11-15	»Kdor ima ušesa, naj posluša!« (Mt 11, 15).
12. dec.	P Amalija	Lz 48, 17-19 Ps 1, 1, 4-6 Mt 11, 16-19	»Prišel je Sin človekov, ki je in pije, pa pravijo: »Glej, požrešnež je in pijanec, prijatelj cestinarjev in grešnikov!« In modrost je bila opravičena po svojih delih!« (Mt 11, 19).
13. dec.	S Lucija	Sr 48, 1-4, 9-11 Ps 80, 2-3, 15-16, 18-19 Mt 17, 10-13	»Povem pa vam, da je Elija že prišel, a ga niso prepoznali, temveč so storili z njim, kar so hoteli. Tako bo tudi Sin človekov trpel od njih!« (Mt 17, 12).
14. dec.	N 3. adventna nedelja	Lz 61, 1-2a, 10-11 Ps Lk 1, 47-50, 53-54 1 Tes 5, 16-24 Jn 1, 6-8, 19-28	NI bil on luč, ampak pričeval naj bi o luči (Jn 1, 8).
15. dec.	P Marija	1 Mz 24, 2-7, 15-17a Ps 25, 4-9 Mt 21, 23-27	Jezus je odgovoril in jim rekel: »Tudi jaz vas bom vprašal neko stvar. Če mi to poveš, vam bom tudi jaz povedal, s kakšno oblasjo to delam!« (Mt 21, 24).
16. dec.	T Albina	Sof 3, 1-2, 9-13 Ps 34, 2-3, 6-7, 17-18 Mt 21, 28-32	»Janez je namreč prišel k vam na poti pravčnosti in mu niste verjeli, cestinarji in vlečuge pa so mu verjeli. Vi ste to videli in se tudi potlej niste skesali, da bi mu verjeli!« (Mt 21, 32).
17. dec.	S Lazar	1 Mz 49, 2, 8-10 Ps 72, 1-4, 7-8, 17 Mt 1, 1-17	Salmónu je Rahaba rodila Boza, Bozu je Ruta rodila Obéda. Obédu se je rodil Jese. Jessu se je rodil David, kralj (Mt 1, 5-6).
18. dec.	Č Vunibald	Jer 23, 5-8 Ps 72, 1-2, 12-13, 18-19 Mt 1, 18-24	Glej, devica bo spočela in rodila sina in imenovali ga bodo Emanuel, kar v prevodu pomeni Bog z nami (Mt 1, 23).
19. dec.	P Urban	Sod 13, 2-7, 24-25a Ps 71, 3-6, 16-17 Lk 1, 5-25	Angel pa mu je rekel: »Ne boj se, Zaharija, kajti uslišana je tvoja molitev!« (Lk 1, 13)
20. dec.	S Evgen	Lz 7, 10-14 Ps 24, 1-6 Lk 1, 26-38	Angel je vstopil k njej in rekel: »Pozdravljena, obdarjena z milostjo, Gospod je s teboj!« (Lk 1, 28)
21. dec.	N 4. adventna nedelja	2 Sam 7, 1-5, 8b-12, 14a, 16 Ps 89, 2-5, 27, 29 Rim 16, 25-27 Lk 1, 26-38	Angel je vstopil k njej in rekel: »Pozdravljena, obdarjena z milostjo, Gospod je s teboj!« (Lk 1, 28)
22. dec.	P Franciška	1 Sam 1, 24-28 Ps 1 Sam 2, 4-8 Lk 1, 46-56	»Kajti velike reči mi je storil Mogočni in njegovo ime je svetlo!« (Lk 1, 49).
23. dec.	T Janez	Mal 3, 1-4, 23-24 Ps 25, 4-5, 8-10, 14 Lk 1, 57-66	In vsi, ki so zanje silili, so si jih vrisnili v svoje srce in govorili: »Kaj neki bo ta otrok? Gospodova roka je bila namreč z njim!« (Lk 1, 66).
24. dec.	S Adam in Eva	2 Sam 7, 1-5, 8b-12, 14a, 16 Ps 89, 2-5, 27, 29 Lk 1, 67-79	»Da razsvetli vse, ki sedijo v temi in smrti senci, in naravna naše noge na pot miru!« (Lk 1, 79)
25. dec.	Č BOŽIČ	Lz 62, 7-10 Ps 98, 1-6 Heb 1, 1-6 Jn 1, 1-18	Resnična luč, ki razsvetljuje vsakega človeka, je prihajala na svet (Jn 1, 9).
26. dec.	P Štefan	Apd 6, 8-10, 7, 54-60 Ps 31, 3-8, 17, 21 Mt 10, 17-22	»Ne boste namreč govorili vi, temveč Duh vašega Očeta bo govoril v vas!« (Mt 10, 20).
27. dec.	S Janez	1 Jn 1, 1-4 Ps 97, 1-2, 5-6, 11-12 Jn 20, 2-8	Tedaj je vstopil tudi oni drugi učenec, ki je prvi prišel h grobu, in videl je in veroval (Jn 20, 8).
28. dec.	N Nedelja Sv. družine	1 Mz 15, 1-6, 21, 1-3 Ps 105, 1-6, 8-9 Heb 11, 8, 11-12, 17-19 Lk 2, 22-40	Tudi Simeon ga je vzel v naročje, slavil Boga in rekel: »Gospodar, zdaj odpuščaš svojega služabnika po svoji besedi v miru!« (Lk 2, 28-29).